
Het ANP meldde op 15 februari dat de eerste Ooievaar dit jaar extra vroeg in ons land was aangekomen. Maar in ons werkgebied werd de eerste Ooievaar dit jaar al ruim een maand eerder aangetroffen. De feiten zijn minder sensationeel dan deze aanhef doet vermoeden.

Pieter Schut

Ooievaar overwintert in Rietpolder bij Muiden

De ontdekking van een Ooievaar is en blijft een bijzondere gebeurtenis in Nederland. Geen andere vogel heeft zo veel aantrekkingskracht. Dat komt vast vanwege het prachtige uiterlijk van de vogel en door de vele verhalen waarin Ooievaars een hoofdrol spelen, maar ook omdat de soort in de afgelopen decennia uiterst zeldzaam is geworden in ons land.

Daarom is het begrijpelijk dat de aankomst van de eerste Ooievaar in het vroege voorjaar voorpagina-nieuws is voor de kranten. Op 15 februari stond het voorop De Gooi- en Eemlander: Volgens het ANP was de vorige dag de eerste Ooievaar aangekomen. De vogel streek neer op een nest in een natuurgebied bij Losser (Overijssel).

Wat de krant niet wist, was dat in deze regio de eerste Ooievaar al een maand eerder was waargenomen. Ons lid Jan Ram uit Driemond keek vreemd op toen hij op 16 januari in de Rietpolder bij Muiden een *Ciconia ciconia* in de kijker kreeg. De vogel zat op een schoorsteen van een gewoon rijtjeshuis, vlakbij het oude fort aan het IJsselmeer, achter het terrein van de kruitfabriek. Vanaf het dak van het huis voerde de vogel regelmatig vluchten uit boven de Rietpolder, op zoek naar voedsel.

Eerste ooievaar extra vroeg in Nederland

LOSSER (ANP) - De eerste ooievaar is gisteren in ons land aangekomen. De vogel streek neer in een nest in een natuurgebied bij Losser.

Zijn aankomst is ongewoon vroeg. Normaal duiken de eerste ooievaars in Nederland pas eind maart op.

Volgens het ooievaarsstation 't Liesveld heeft de ooievaar vermoedelijk niet in Afrika overwinterd, maar in België.

Uit de Gooi- en Eemlander van 15 februari 1995.

Schuw was de vogel zeker niet. Voor omwonenden was de Ooievaar al een gewone verschijning geworden. "O, meneer, die zit hier al zo lang", was de reactie op vragen van Jan Ram. Jan meent dat de vogel niet geringd was, maar zekerheid daarover heeft hij niet. Het is erg waarschijnlijk dat de Ooievaar bij Muiden een zogenaamde "project-Ooievaar" moet zijn geweest. Deze vogels worden grootgebracht in of bij één van de dertien ooievaarstations, waarvan 't Liesveld bij Groot-Ammers het bekendste is.

De jongen van de vrijvliegende paren kunnen gaan en staan (of vliegen) waar ze willen, in de hoop dat deze vogels een partner vinden en tot broeden komen op daarvoor geschikte plekken. Op die manier willen de ooievaarstations bevorderen dat deze soort niet als broedvogel voor ons land verloren gaat. In 1994 waren er zo in totaal 223 paren met 313 jongen in Nederland. Doorgaans trekken Ooievaars natuurlijk 's winters weg naar zonniger oorden in Afrika. Van de vrijvliegende "project-Ooievaars" gaan de jongen vrijwel allemaal op trek. Oude vogels blijven overwegend in Nederland en zwerven rond.

De methode van de buitenstations leidt nogal eens tot discussie. De vraag is of de mens de ooievaarstand moet proberen te regelen, nu de natuurlijke omstandigheden zijn verslechterd. Veel grootschalige weidegebieden waar de vogel vroeger vaak verbleef zijn volgebouwd en door de intensivering van de landbouw in het resterende biotoop, is ook de voedselsituatie er niet beter op geworden. Toch zien we in ons werkgebied de Ooievaar sinds het ontstaan van de ooievaarstations weer vaker. We wachten met spanning op het eerste paar dat een

nest gaat bezetten of er één probeert te bouwen. Er werd in 1984 een nestelpoging in Kortenhoef ondernomen, waar twee geringde "project-Ooievaars" bijna een maand verbleven op een schoorsteen aan de Emmaweg (Jonkers, 1984). Kort daarop plaatste Natuurmonumenten een paalnest in het weiland langs de Leeuwenlaan in 's-Graveland, maar daar zijn daarna voor zover bekend nooit meer eibers waargenomen.

In 1994 verbleven twee Ooievaars langdurig in de Eempolders (Jonkers en Van de Weijer, 1994). Ook hier werd een paalnest geplaatst, in de Maatpolder naast de boerderij van de familie Overeem. Dit voorjaar zijn er al weer Ooievaars gezien in de Bethunepolder, bij Breukelerveen (2 exemplaren) en op de hockeyvelden in het Laegieskamp, op de grens van Hilversum en Naarden. Het wachten is nog op

het eerste broedsucces. Wie weet is de Rietpolder een geschikte plek.

Literatuur

Jonkers, D.A. 1984. De geschiedenis en broedpogingen van Ooievaars in Kortenhoef. De Korhaan: 18 (5) 118.

Jonkers, D.A. en F. van de Weijer 1994. Ringen onthullen herkomst van Ooievaars in Eempolders. De Korhaan: 28 (5) 135-136.

Met dank aan Dick Jonkers en Jan Ram.